

Santi Figueras

L'Aventura de la Guitarra
La Aventura de la Guitarra
The Adventure of the Guitar

Il·lustracions: F. Sostres
Disseny coberta: Josep Bruguera i Sussanna Gibert
Maquetació: DINSIC GRÀFIC

1a edició: juliol 1994
1a reimpressió: juny 1997
2a reimpressió: novembre 1999
3a reimpressió: juliol 2002

© **Santi Figueras i Vigara**

© **Drets d'edició cedits a: DINSIC Publicacions Musicals – Santa Anna, 10 - E 3 – 08002 Barcelona**

Imprès a: Talleres Gráficos Vigor S.A.
Agricultura, 11-21, nau 11
Polígon Industrial El Pla, 08980 - Sant Feliu de Llobregat

Dipòsit Legal: B - 29.160 - 2002
ISBN: 84 - 86949 - 26 - 2

DISTRIBUEIX: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10, E 3a – 08002 Barcelona
tel. 93 318.06.05 – fax 93 412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
<http://www.dinsic.com> - <http://www.dinsic.es>

Llibre homologat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per als Ensenyaments Musicals de Grau Elemental (DOG 1947/14 - 9 - 94).

INTRODUCCIÓ

INTRODUCCION

PREFACE

Als alumnes

Aquells que ens dediquem des de fa temps a la guitarra sabem que aquest instrument és un dels més rics i apassionants que existeixen. No és una casualitat que els homes d'arreu del món i de totes les èpoques hagin trobat en les seves cordes un vehicle fidel i profund per expressar l'alegria i la tristesa, l'amor i la festa.

Aquest llibre us proposa viatjar amb aquest màgic instrument per tot el món, descobrint llocs inconneguts, on la guitarra canta amb els més variats accents. A mesura que l'aneu coneixent, ella esdevindrà una companya insubstituïble, que us permetrà, a més, portar tota la música que porteu dintre. Aquells de vosaltres que estigueu disposats a venir, sapigueu-ho: us convido a una gran aventura.

A los alumnos

Los que nos dedicamos desde hace tiempo a la guitarra sabemos que este instrumento es uno de los más ricos y apasionantes que existen. No es casualidad que los hombres de todo el mundo y de todas las épocas hayan encontrado en sus cuerdas un vehículo fiel y profundo para expresar la alegría y la tristeza, el amor y la fiesta.

Este libro os propone viajar con este mágico instrumento por todo el mundo, descubriendo lugares desconocidos, donde la guitarra canta con los más variados acentos. A medida que la vayáis conociendo, ella se convertirá, para vosotros, en una compañera insustituible que os permitirá, además, sacar toda la música que lleváis dentro. Los que estéis dispuestos a venir, sabedlo: os invito a una gran aventura.

To the students

Those who dedicate themselves to the guitar know that this is one of the richest and most exciting instruments that exist. It is no coincidence that people from all over the world and from all eras have found its strings to be a faithful and profound means of expressing happiness and sorrow, love and rejoicing.

This book invites you to travel around the world with this instrument, discovering unknown places where the guitar sings with a great variety of accents. The more you get to know the guitar, the more it will become an irreplaceable companion for you that will enable you to express all the music you carry inside. Now I would like to invite you all to the great adventure of the guitar.

Als professors

La recent implantació de la Reforma Educativa al nostre país ha posat de manifest, més que mai, la necessitat de textos pensats per a la introducció a la guitarra dels infants. Aquesta «Aventura de la Guitarra» va començar com un treball de recerca metodològica en aquest sentit ara fa vuit anys, els dos darrers dels quals he format part, a més, de l'equip de pedagogs al qual la Generalitat de Catalunya va encarregar de definir l'aplicació de la Reforma pel que fa a la guitarra. El llibre en reflexa, doncs, l'esperit i n'incorpora els continguts.

El mètode s'ha anat forjant deliberadament a poc a poc, en part per tenir temps de madurar-ne i d'experimentar-ne els procediments i continguts, i en part degut als exigents «a priori» pedagògics que em vaig imposar des d'un bon començament. No cal dir, doncs, que en són coautors els més de tres-cents alumnes que l'han posat en pràctica al llarg de set anys. Dec observacions i suggeriments molt valuosos als professors Mercè Montfort i Jordi Bornas, fruit de la seva experiència en l'aplicació del mètode amb els seus alumnes aquests darrers anys, i dec no poques bones idees al pedagog hongarès Tibor Puskas, algunes de les troballes metodològiques del qual he incorporat al meu treball.

Tot i la seva presentació, que intenta ser amena i atractiva, la principal aportació d'aquest llibre vol ser, com he dit, en el terreny metodològic. En trobareu els principis i procediments descrits breument en els apartats que segueixen, però és necessari un estudi a fons del propi text per tenir-ne una idea més precisa.

Espero, doncs, que, amb la publicació, aquest treball pugui ser per a molts mestres una eina útil i eficaç per a engrescar els infants en l'aventura apassionant d'aprendre un instrument com la guitarra.

A los profesores

La reciente implantación de la Reforma Educativa en nuestro país ha puesto de manifiesto, más que nunca, la necesidad de textos pensados para la introducción a la guitarra de los niños. Esta «Aventura de la Guitarra» empezó como un trabajo de investigación metodológica en este sentido hace ocho años; los dos últimos he formado parte, además, del equipo de pedagogos al cual la Generalitat de Catalunya encargó definir la aplicación de la Reforma en lo que a guitarra se refiere. El libro refleja, pues, su espíritu e incorpora sus contenidos.

El método se ha ido forjando con deliberada lentitud, en parte para tener tiempo de experimentar sus procedimientos y contenidos, y en parte debido a los exigentes «a priori» pedagógicos que me impuse desde un principio. No es necesario decir que sus coautores son los más de trescientos alumnos que, en siete años, lo han puesto en práctica. Debo muchas valiosas observaciones y sugerencias a los profesores Mercè Montfort y Jordi Bornas, fruto de sus respectivas experiencias en la aplicación del método con sus alumnos durante estos últimos años, y debo no pocas buenas ideas al pedagogo húngaro Tibor Puskas, alguno de los hallazgos metodológicos del cual he incorporado a mi trabajo.

Todo y su presentación, que quiere ser amena y atractiva, la principal aportación de este libro pretende estar, como he dicho, en el terreno metodológico. Hallaréis brevemente descritos sus principios y procedimientos en los apartados que siguen, pero es necesario un estudio detallado del propio texto para tener una idea más precisa.

Espero que, con su publicación, este trabajo pueda servir a muchos profesores como una herramienta útil y eficaz para entusiasmar a los niños en la aventura apasionante de aprender un instrumento como la guitarra.

To the teachers

The recent introduction of the Educational Reform in Spain has clearly shown the need for material for young guitar beginners. This «Adventure of the Guitar» started out eight years ago as an essay of methodological research. During the past two years I have formed part of a team of pedagogues who were asked by the Catalan Government (Generalitat de Catalunya) to define the application of the Educational Reform as far as the guitar is concerned. For this reason this book reflects the spirit of the Reform and incorporates its contents.

The creation of this method has been deliberately slow, in part to have enough time to try out its procedures and contents, and also because of the pedagogic priorities that I have had from the beginning. Its co-authors are the more than 300 students that, during seven years, have put it into practice.

I owe a lot of valuable observations and suggestions to the teachers Mercè Montfort and Jordi Bornas. Apart from the fruits of their experience using the method with their students over the past years, I owe a lot of good ideas to the Hungarian pedagogue Tibor Puskas, some of whose methodological findings I have incorporated in my work.

Apart from trying to make this book as pleasant and attractive as possible, I hope that the main contribution of this book will be a methodological one. You will find a brief description of its principles and proceedings in the next sections, but a detailed study of the content itself is necessary to get a more exact idea.

I hope that this book will be useful and efficient and that it will fill children with enthusiasm for the adventure of learning to play this exciting instrument: the guitar.

ORIENTACIONS PER ALS PROFESSORS

Criteris pedagògics

El mètode pot ser aplicat a partir dels set anys. El treball descrit en aquest volum no és, necessàriament, el que cal fer en un curs acadèmic. Això dependrà de cada alumne. Com que l'ensenyament d'un instrument es fa d'una manera tan personalitzada, tenim la sort de poder adaptar-lo a les característiques de cadascú i, d'aquesta manera, no desanimar constantment al menys dotat ni frenar l'avanç del més destre. El mètode, com veureu, intenta ser molt flexible en aquest aspecte.

Els criteris en que es basa són els següents:

- L'aprenentatge de les notes ha de ser gradual i progressiu, per tal d'assimilar-les sense dificultat i d'una manera sòlida.
- Les matèries i tècniques noves han de ser introduïdes, també, d'una en una i de tal manera que, quan apareguin, no vagin associades a cap altra dificultat, per tal que l'alumne es pugui concentrar en allò que és nou. Immediatament després, han de ser treballades dins del context de les matèries que ja han après.
- L'aprenentatge de les notes ha de ser treballat de forma paral·lela a:
 - a) l'adaptació de cada mà a la seva posició bàsica,
 - b) el treball d'independència d'acció dels dits entre sí,
 - c) el desenvolupament progressiu de les tècniques elementals pròpies de cada mà,
 - d) l'aprenentatge d'una bona posició del cos i dels dits sobre l'instrument.
- Cal comptar des del primer moment amb un repertori que permeti el treball dels diferents aspectes de la interpretació musical i el desenvolupament de la memòria i de l'hàbit de tocar en públic.
- Igualment, cal disposar d'un repertori que permeti de tocar en conjunt amb altres músics.
- L'alumne s'ha de poder anar familiaritzant amb els diferents estils i èpoques de la història de la música a través de l'estudi d'obres dels diversos autors.

Metodologia

L'aprenentatge de les notes

Passats els primers treballs amb les notes «a l'aire», les notes que s'han de produir amb la intervenció de la mà esquerra apareixen d'una en una començant per les cordes greus. A mesura que es van introduint, aquest treball es compagina amb el de fórmules dels dits índex, mig i anular en les cordes a l'aire. D'aquesta manera podem:

- a) simultanejar el progrés tècnic de la mà dreta amb el de l'esquerra,
- b) donar temps als nens més petits a assimilar les notes apreses, treballant-les més insistentment, però amb la introducció de novetats que en mantinguin l'interès,
- c) obligar a prémer les cordes amb la punta dels dits de la mà esquerra i degudament corvats, per tal de no impedir les cordes inferiors de vibrar,
- d) enriquir les melodies amb un acompanyament,
- e) començar a aprendre a destacar la veu principal de l'acompanyament.

La mà dreta

Des d'un bon començament, la mà dreta s'emplaça a la seva posició bàsica (és a dir, el dit anular a la primera corda, el mig a la segona, l'índex a la tercera i el polze a qualsevol de les tres cordes greus), de manera que, en els treballs inicials amb el polze, el altres tres dits adquireixin, al mateix temps, l'hàbit de situar-se cadascun a la seva corda d'una manera natural. Aquest procediment permet també a l'estudiant de tenir, amb el tacte, una clara referència espacial de les cordes, fet que li facilita de tocar sense necessitat de mirar els dits ni la guitarra, de manera que no li cal memoritzar una cançó per poder tocar-la sense interrupció. El treball dels dits índex, mig i anular s'introdueix també en aquesta posició bàsica.

Un altre aspecte que contribueix a establir la posició de la mà dreta és preparar els dits prèviament a cada repetició sigui d'una fórmula o d'un arpegi. D'aquesta manera l'alumne, amb el treball més actiu dels dits, no perd la consciència espacial de les cordes.

Les fórmules amb els dits índex, mig i anular s'enriqueixen progressivament i van incorporant l'alternança entre els diferents dits i el polze, els arpegis de tres i més notes en diferents direccions, les notes dobles amb l'índex i el mig i el mig i l'anular, i les notes simultànies amb el polze i els altres dits. Al marge de la posició bàsica, també es treballa en una posició secundària que permet accedir a la tercera corda amb el polze, a la segona corda amb l'índex i a la primera amb el mig.

A partir de l'exercici núm. 22, i junt amb la introducció a les notes agudes, comença l'aprenentatge de la fórmula dels dits i-m en alternança en la mateixa corda, per ampliar-la fins a convertir-la en la fórmula bàsica per al treball melòdic en les cordes agudes. A partir d'aquí, aquest treball ja no és abandonat i n'és augmentada la dificultat amb els canvis de corda (favorables a la posició natural i contraris), els salts a cordes distants i, finalment, la simultaneïtat amb el polze.

La mà esquerra

La independència d'acció dels dits de la mà esquerra es comença a treballar des del moment en que apareix el moviment de dos dits a la mateixa corda, en deixar un dit fixat en una nota mentre es treballen els moviments amb l'altre o els altres dits. Inicialment, es treballa el moviment dels dits 2-3 i s'amplia progressivament als 1-3, 1-2, 2-4 i 3-4, fins a generar posicions complexes en diverses cordes. Cada dit actua sempre al traste que li correspon (si hom no indica el contrari), cosa que permet que la mà s'adapti, amb el temps, a la primera posició d'una manera natural i aparellada a l'aprenentatge de les notes i de l'acció independent dels dits. Com en la mà dreta, això permet a l'estudiant tenir una referència de les distàncies, en aquest cas dels trastes, a través del tacte i no li cal, doncs, mirar les mans i la guitarra.

Configuració

Deliberadament he mirat de limitar les fórmules rítmiques emprades a les més elementals, per tal que el treball pugui adaptar-se a aquells mètodes de llenguatge musical que les incorporen més lentament o, fins i tot, pugui aplicar-se simultàniament a l'aprenentatge de la lectura musical.

El treball de cada nota o moviment nou és introduït amb petits exercicis de lectura fàcil, per tal que l'alumne es concentri al màxim en l'aspecte nou. És ampliat, després, amb cançons per a guitarra sola o en conjunt, amb les quals l'alumne desenvoluparà el que ha après i ho unirà al que ja sabia. En els duets i tríos, l'alumne ha de tocar la primera guitarra. Molt sovint, per l'aprenentatge d'un punt nou, el material proposat és més del necessari. Això permet:

- a) personalitzar l'ensenyament triant aquelles cançons i exercicis que incideixin més en aquell aspecte que l'alumne necessita treballar més o, també, triant aquelles cançons que l'alumne ja coneix,
- b) insistir en un punt determinat durant més temps, sense que calgui, per això, estudiar sempre la mateixa música,
- c) retrocedir, en un moment donat, per a recordar o per a repassar un aspecte concret, sense haver de repetir peces ja estudiades.

Abans de cada exercici, indiquem l'àmbit de notes utilitzat, la posició de la mà dreta i un gràfic de la situació al mànec de la nota o notes noves.

No indiquem la digitació de la mà esquerra quan les notes s'han de fer amb el dit habitual en la primera posició. D'aquesta manera, evitem que l'estudiant es limiti a llegir els números dels dits en lloc de les notes i en retardi, així, l'aprenentatge de la lectura.

Les obres en forma de duets i tríos estan pensades per a poder ser interpretades per conjunts d'alumnes del mateix curs. En els tríos, les parts de les guitarres segona i tercera han estat escrites en el mateix pentagrama per a facilitar la lectura d'un possible acompanyant (el professor o un alumne avançat) que toqui les dues veus.

Gener, 1994.

ORIENTACIONES PARA LOS PROFESORES

Criterios pedagógicos

El método va dirigido a alumnos desde, al menos, siete años. El trabajo descrito en este volumen no corresponde necesariamente al que hay que llevar a cabo en un curso académico. Ello dependerá de cada alumno. Dado que la enseñanza de un instrumento tiene lugar de una manera tan personalizada, tenemos la suerte de poder adaptarla a las características de cada cual y, de esta manera, ni desanimar constantemente al menos dotado ni frenar el avance del más diestro. El método, como se verá, intenta ser muy flexible en este aspecto.

Los criterios en los que se basa son los siguientes:

- El aprendizaje de las notas debe ser gradual y progresivo, con el fin de ser asimiladas sin dificultad y de forma sólida.
- Las materias y técnicas nuevas deben ser introducidas de una en una, y de tal manera que, cuando aparezcan, no vayan asociadas a ninguna otra dificultad, con el propósito de que el alumno pueda concentrarse en la materia nueva. Inmediatamente después, deben ser estudiadas en el contexto de lo que ya se ha aprendido.
- El aprendizaje de las notas debe ser trabajado de forma paralela a:
 - a) la adaptación de cada mano a su posición básica,
 - b) el desarrollo de la independencia de acción de los dedos entre sí,
 - c) el desarrollo progresivo de las técnicas elementales propias de cada mano,
 - d) el aprendizaje de una buena posición del cuerpo y de los dedos sobre el instrumento.
- Es necesario contar, desde el principio, con un repertorio que permita el estudio de los diversos aspectos de la interpretación musical, del desarrollo de la memoria y del hábito de tocar en público.
- Igualmente, hay que disponer de un repertorio que permita tocar en conjunto con otros músicos.
- El alumno debe poder familiarizarse poco a poco con los diferentes estilos y épocas de la historia de la música, a través del estudio de obras de diferentes autores.

Metodología

El aprendizaje de las notas

Pasados los primeros ejercicios de notas «al aire», aquéllas que deben producirse con la intervención de la mano izquierda aparecen de una en una, empezando por las graves. A medida que se van introduciendo, su trabajo se compagina con el de las fórmulas de los dedos índice, medio y anular en las cuerdas al aire. Esto nos permite:

- a) simultanear el progreso técnico de la mano derecha al de la izquierda,
- b) dar tiempo a los niños más pequeños a asimilar las notas aprendidas, trabajando más insistentemente alrededor de las mismas, pero con la introducción de novedades que mantengan el interés,
- c) obligar a los dedos de la mano izquierda a pisar las cuerdas con la punta y debidamente curvados, con el fin de no impedir la vibración de las cuerdas inferiores,
- d) enriquecer las melodías con un acompañamiento,
- e) iniciarse en el aprendizaje de destacar la voz principal del acompañamiento.

La mano derecha

Desde el principio, la mano derecha se emplaza en su posición básica (es decir, el dedo anular en la primera cuerda, el medio en la segunda, el índice en la tercera y el pulgar en cualquiera de las tres cuerdas graves), de manera que, en los trabajos iniciales con el pulgar, los otros tres dedos adquieren, al mismo tiempo, el hábito de situarse en sus cuerdas respectivas de forma natural. Este procedimiento permite, también, al estudiante tener una clara referencia espacial de las cuerdas, lo que le facilita tocar sin necesidad de mirar los dedos ni la guitarra, de manera que no necesita memorizar una canción para poder tocarla sin interrupción. El trabajo de los dedos índice, medio y anular se introduce, también, en esta posición básica.

Otro aspecto que contribuye a establecer la posición de la mano derecha es la preparación de los dedos previa a cada repetición de una fórmula o arpegio. De esta manera, el alumno, a pesar de la labor más activa de los dedos, no pierde la conciencia espacial de las cuerdas.

Las fórmulas con los dedos índice, medio y anular se enriquecen progresivamente, y van incorporando alternancias con los diferentes dedos y el pulgar, arpegios de tres y más notas en diferentes direcciones, notas dobles con índice-medio y con medio-anular, y notas simultáneas con el pulgar y los demás dedos. Además de la posición básica, se trabaja también en una posición secundaria que permite acceder a la tercera cuerda con el pulgar, a la segunda con el índice y a la primera con el medio.

A partir del ejercicio nº 22, y junto a la introducción de las notas agudas, empieza el aprendizaje de la fórmula de los dedos i-m alternados en la misma cuerda, para ampliarla hasta convertirla en la fórmula básica para el trabajo melódico en las cuerdas agudas. A partir de este punto, la labor ya no se abandona, sino que se va aumentando su dificultad con los cambios de cuerda (favorables a la posición natural y contrarios), los saltos a cuerdas distantes y, finalmente, la simultaneidad con el pulgar.

La mano izquierda

La independencia de acción de los dedos de la mano izquierda se empieza a desarrollar desde el momento en que aparece el movimiento de dos dedos en la misma cuerda, dejando un dedo fijado en ésta mientras se trabajan los movimientos con el otro u otros dedos. Inicialmente, se trabaja el movimiento de los dedos 2-3, y se amplía progresivamente a los dedos 1-3, 1-2, 2-4 y 3-4, hasta generar posiciones complejas en varias cuerdas. Cada dedo actúa siempre en el traste que le corresponde (si no se indica lo contrario) lo cual permite que la mano se adapte, con el tiempo, a la primera posición de una manera natural y de forma simultánea al aprendizaje de las notas y de la acción independiente de los dedos. Como en la mano derecha, ello permite al estudiante tener una clara referencia de las distancias, en este caso de los trastes, a través del tacto, y no necesita mirar las manos o la guitarra.

Configuración

Deliberadamente he tratado de limitar las fórmulas rítmicas a las más elementales, con el fin de que el trabajo instrumental pueda adaptarse a aquellos métodos de solfeo que las incorporan más lentamente, o incluso aplicarse al mismo tiempo que el aprendizaje de la lectura musical.

El trabajo de cada nota o movimiento nuevo se introduce con pequeños ejercicios de fácil lectura con el fin de que el alumno se concentre al máximo en el aspecto nuevo. Se amplía, después, con canciones para guitarra sola y en conjunto, donde el alumno desarrollará lo que ha aprendido y lo unirá a lo que ya sabía. A menudo, en un punto nuevo, el material propuesto es más del necesario para su aprendizaje. Esto permite:

- a) personalizar la enseñanza escogiendo aquellas canciones o ejercicios que incidan más en aquel aspecto que el alumno concreto necesita trabajar especialmente, o también escogiendo aquellas canciones que el alumno conoce,
- b) insistir en un punto concreto durante más tiempo sin tener, por ello, que estudiar siempre la misma música,
- c) retroceder en un determinado momento para recordar o para repasar un aspecto determinado, sin tener que repetir piezas ya estudiadas.

Antes de cada ejercicio, se indica el ámbito de notas utilizado, la posición de la mano derecha y un gráfico de la situación en el mástil de la nota o notas nuevas.

No se indica la digitación de la mano izquierda cuando las notas deben pisarse con su dedo habitual en primera posición. De esta manera, se evita que el alumno se limite a leer los números de los dedos en lugar de las notas, retrasando así el aprendizaje de su lectura.

Las obras en forma de dúos y tríos están concebidas para poder ser interpretadas por grupos de alumnos del mismo curso. En los tríos, las partes de las guitarras segunda y tercera han sido escritas en el mismo pentagrama para facilitar la lectura de un posible acompañante (el profesor o un alumno avanzado) que ejecute las dos voces.

Enero, 1994.

TEACHER'S GUIDELINES

Pedagogic criteria

This method is meant for children that are older than six. The amount of material in this method does not necessarily correspond with the amount of work one should do in one academic year. This depends on each student. Since teaching an instrument is done in a personalized manner, we luckily have the opportunity to adapt our teaching to the characteristics of each student and this way we neither have to continuously discourage the less gifted students nor slow down the progress of the more talented ones. As you will see, this method tries to be flexible in this aspect.

The method is based on the following criteria:

- The study of the notes has to be gradual and progressive, so they will be assimilated in a solid way without any difficulties.
- New subjects and techniques must be introduced one by one and in such a manner that they are not linked with any other difficulty when they appear, so the student is able to fully concentrate on the new subject. Immediately after, they have to be studied within the context of all that has been studied before.
- The study of the notes must be done parallel to:
 - a) The adaptation of each hand to its basic position.
 - b) The development of independent action of the fingers (free from the others).
 - c) The progressive study of elementary techniques for both hands.
 - d) The assimilation of a good body position and good finger positioning on the instrument.
- From the very beginning it is necessary to have a repertoire that permits the study of the diverse aspects of musical interpretation as well as the development of memory and the habit of playing in public.
- One must also have a repertoire available that permits the students to play together with other musicians.
- The student's repertoire should offer a complete reflection of the diverse styles and epoches of music history.

Methodology

Music-reading

After the first exercises on open strings, the notes that are produced with the help of the left hand appear one by one starting with the bass notes. As these notes are introduced, they are combined with right hand formulae using the fore, middle and ring-finger on open strings. This makes it possible to:

- a) Achieve a simultaneous technical progress of both hands.
- b) Give time to the smallest children to assimilate the new notes, working insistently with the same notes, but at the same time introducing new features which keep up their interest.
- c) Force the left hand to play the strings with the fingertips and with the fingers properly bent, so that they do not hinder the vibration of other strings.
- d) Enrich the melodies with an accompaniment
- e) Start to learn to bring out the principal voice.

The right hand

From the beginning the right hand has to be placed in its basic position, i. e. the ring-finger on the first string, middle finger on the second and forefinger on the third, with the thumb on any on the bass strings. This way, during the first exercises with the thumb, the fingers obtain the habit of situating themselves in a natural way on their respective strings. The students will also obtain a clear spatial reference of the strings that helps them to play without any need to watch either their fingers or the guitar, which allows the student to play a song entirely without memorizing it first. The first exercises employing the fore, middle and ring-finger also start in this basic position.

Another aspect that helps to establish the right hand position is to prepare the fingers before every repetition of a formula or arpeggio. This way the student does not lose the spatial awareness of the strings.

Little by little the formulae with the fore, middle and ring-finger get more complicated and start to incorporate the alternation of the fingers with the thumb, arpeggios of three and more notes in diverse directions, double notes with the combinations fore-middle finger and middle-ring finger, as well as notes played simultaneously with the thumb and fingers. Apart from the basic position, a secondary position will be introduced in which the third string is played with the thumb, the second with the forefinger and the first with the middle finger.

From exercise 22 on, together with the introduction of the high notes, the i-m formula of playing with two fingers alternating on the same string is introduced. This formula will become the basic formula for melodic parts on the high strings.

The left hand

The development of independence of action of the left hand fingers begins at the moment that more than one finger play on the same string, one finger fixed while the other, or others, move. We start with the movement of the fingers 2-3 and progressively go further with the combinations 1-3, 1-2, 2-4 and 3-4, until complex positions are achieved on different strings. Every finger is always used at its corresponding fret (if not indicate contrarily). This permits the hand to adapt itself in a natural manner to the first position, and at the same time favours independent action of the fingers as well as a solid assimilation of the notes. As with the right hand this also allows the student to get a clear spatial reference of distances, in this case the frets, by touching the strings and this way the student has no need to watch either the hands or the guitar.

Configuration

I have deliberately tried to restrict the amount of rhythmic formulae in this book to the most elementary, so that the study of the instrument can be adapted to those methods of solfa that introduce them little by little. This way, of course, this method can also be used with a student who is only starting to learn to read music.

Every new note or movement is introduced with short –easy to read– exercises, so that the student will concentrate as much as possible on the new aspect. After that the novelty is applied to songs for guitar solo and guitar in combination with others, songs in which the student will further develop and assimilate the new skill. Often the material available on a new aspect is more than the amount that is strictly necessary. This permits us to:

- a) Personalize our teaching, choosing those songs or exercises that touch upon the very aspect that needs the special attention of the student, or choosing those songs that the student already knows.
- b) Work on one concrete aspect for a longer time without the necessity of always studying the same music.
- c) To have a new look at an old problem of bringing it back to memory or checking a certain aspect without having to repeat songs.

Before each exercise the notes used in it are indicated as well as the position of the right hand and a diagram showing the position on the fingerboard of the new note or notes.

There is no fingering for the left hand when the notes have to be played with their usual fingers in first position. This way number reading is avoided, which would delay the process of learning to read notes.

The works for duos and trios are written in such a way that they can be played by groups of students from the same year. In the trios the parts for the second and third guitar are notated in the same staff to facilitate reading for a possible accompanist (teacher or advanced student) who plays the two voices.

January, 1994.

SÍMBOLS I ABREVIATURES

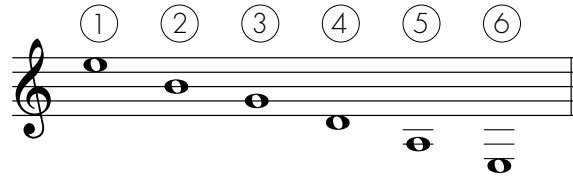
SIMBOLOS Y ABREVIATURAS

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Hom conta les cordes de la guitarra de més aguda a més greu, i les afina d'aquesta manera:

Las cuerdas de la guitarra se cuentan de la más aguda a la más grave, y se afinan de esta manera:

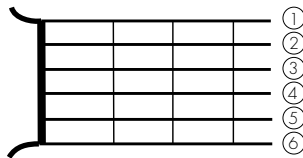
The strings of the guitar are counted from the highest in pitch to the lowest, and are tuned in the following way:

A la partitura, la corda que cal utilitzar és indicada amb un número rodejat d'un cercle.

En la partitura, la cuerda que se debe usar se indica mediante un número rodeado por un círculo.

In the score the string that has to be used is indicated by a number in a circle.

Els dits de la mà dreta són anomenats pel seu nom, és a dir, polze, índex, mig i anular (el dit petit no es fa servir) i, a la partitura, hom els indica amb la inicial: **p, i, m, a**.

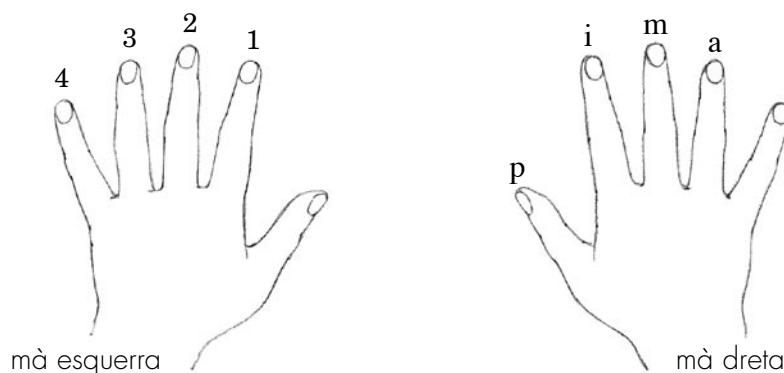
Los dedos de la mano derecha se denominan por su nombre, es decir, pulgar, índice, medio y anular (el dedo meñique no se usa) y, en la partitura, se indican con su inicial: **p, i, m, a**.

The fingers of the right hand are indicated by the letters **p** - thumb, **i** - forefinger, **m** - middle finger and **a** - ring-finger. These letters are the first letters of the Spanish names pulgar, índice, medio and anular.

Els dits de la mà esquerra són designats amb un número: l'índex és l'1, el mig el 2, l'anular el 3 i el petit el 4. Un 0 vol dir una corda polsada «a l'aire», és a dir, que no és premuda per cap dit.

Los dedos de la mano izquierda se designan con un número: el índice es el 1, el medio el 2, el anular el 3 y el meñique el 4. Un 0 significa una cuerda pulada «al aire», es decir, que no es pisada por ningún dedo.

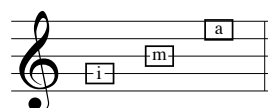
The fingers of the left hand are indicated by numbers: 1 is the forefinger, 2 is the middle finger, 3 is the ring-finger and 4 is the little finger. 0 means an open string, i. e. a string that is not pressed down by any finger of the left hand.

Aquest símbol vol dir a quines cordes cal recolzar els dits de la mà dreta, o a quines cordes actuen.

Este símbolo indica en qué cuerdas hay que apoyar los dedos de la mano derecha, o en qué cuerdas actúan.

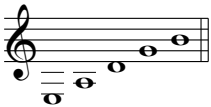

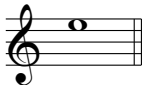

This symbol tells you which strings the fingers of the right hand have to rest upon or which strings they have to play.

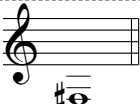

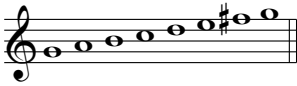

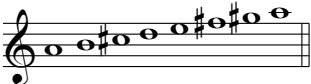

ÍNDIX de MATÈRIES

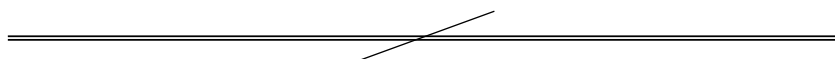
INDICE de MATERIAS

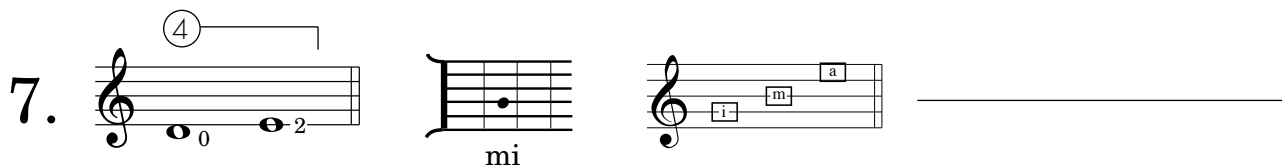
SUBJECT SUMMARY

MATÈRIA. MATERIA. SUBJECT.	Exercici. Ejercicio. Exercise.	Pàg. Pág. Page	Introducció de nota nova Introducción de nota nueva Introduction of a new note
La mà dreta. Atac dels dits p, i, m. La mano derecha. Ataque de los dedos p, i, m. The right hand. Strokes with the fingers p, i, m.	1, 2, 3, 4, 5, 6	13	
La mà esquerra. Introducció. El dit 2. La mano izquierda. Introducción. El dedo 2. The left hand. Introduction. Finger 2.	7	16	
Preparar els dits de la mà dreta. Fórmules. Preparar los dedos de la mano derecha. Fórmulas. Preparing the fingers of the right hand. Formulae.	8	17	
El dit 2 a la 5a i 4a cordes. El dedo 2 en la 4ª y 5ª cuerdas. Finger 2 on the 5th and 4th string.	10, 11	18	
Posició alternativa de la mà dreta. Posición alternativa de la mano derecha. Alternative position of the right hand.	12	19	
El dit 3. El dedo 3. Finger 3.	13, 14, 15	20	
Primers treballs d'adaptació de la posició de la mà esquerra al diapasó. In- dependència de 2-3. Primeros trabajos de adaptación de la posición de la mano izquierda al diapasón. Independencia 2-3. First exercises to adapt the position of the left hand to the fingerboard. In- dependence of fingers 2-3.	16, 17	22	
TOQUEM JUNTS TOCAMOS JUNTOS LET'S PLAY TOGETHER		24	
2-3 a la 5a corda. 2-3 en la 5ª cuerda. 2-3 on the 5th string.	19, 20, 21	26	
TOQUEM JUNTS TOCAMOS JUNTOS LET'S PLAY TOGETHER		28	
Notes repetides. La fórmula i-m alternats. Notas repetidas. La fórmula i-m alternados. Repeated notes. The formula i-m alternating.	22, 23, 24	29	
Repàs de totes les notes apreses. El 3 a la 6a corda. Repaso de todas las notas aprendidas. El 3 en la 6ª cuerda. A review of all notes learned so far. Finger 3 on the 6th string.	25, 26	31	
TOQUEM JUNTS TOCAMOS JUNTOS LET'S PLAY TOGETHER		34	

Adaptació i independència a la mà esquerra. Treball de 1-3. Ampliació d'i-m.	27	28	36	
Adaptación e independencia en la mano izquierda. Trabajo de 1-3. Ampliación de i-m.				
Adaptation and independence of the fingers of the left hand. 1-3 Exercises.				
Further i-m exercises.				
Inici del treball d'i-m amb canvis de corda contraris a la posició natural.	29		37	
Inicio del trabajo de i-m con cambios de cuerda contrarios a la posición natural.				
First i-m exercises with string changes not according to the natural position.				
TOQUEM JUNTOS			39	
TOCAMOS JUNTOS				
LET'S PLAY TOGETHER				
Inici dels treballs amb l'1 fixat. Independència 1-2, 1-3, 2-3. Notes dobles amb i/m.		30, 31	41	
Inicio de los trabajos con el 1 fijado. Independencia 1-2, 1-3, 2-3. Notas dobles con i/m.				
Beginning of exercises with first finger left down. Independence 1-2, 1-3, 2-3. Double notes with i/m.				
1-3 a la primera corda.		32, 33	42	
1-3 en la primera cuerda.				
1-3 on the first string.				
TOQUEM JUNTOS			44	
TOCAMOS JUNTOS				
LET'S PLAY TOGETHER				
1-3 a la sisena corda. Repàs de totes les notes greus.		34	45	
1-3 en la sexta cuerda. Repaso de todas las notas graves.				
1-3 on the sixth string. Review of all bass notes.				
Ampliació dels treballs amb l'1 fixat. Canvis de posició a la mà dreta.		35	46	
Ampliación de los trabajos con el 1 fijado. Cambios de posición en la mano derecha.				
Further exercises with finger 1 left down. Right hand position changes.				
Repàs de les notes agudes.		36	47	
Repaso de las notas agudas.				
Review of all the high notes.				
TOQUEM JUNTOS			49	
TOCAMOS JUNTOS				
LET'S PLAY TOGETHER				
Inici dels treballs a les cordes greus amb el 2 fixat.		37	51	
Inicio de los trabajos en las cuerdas graves con el 2 fijado.				
Beginning of exercises on the bass strings with finger 2 left down.				
Ampliació dels treballs amb l'1 fixat.		38, 39	51	
Ampliación de los trabajos con el 1 fijado.				
Further exercises with finger 1 down.				
Ampliació dels treballs amb el 2 fixat.		40	53	
Ampliación de los trabajos con el 2 fijado.				
Further exercises with finger 2 down.				
El dit 4 al 3r traste. Moviment 2-4. Inici de l'independència 3-4.		41, 42	54	
El dedo 4 en el 3er traste. Movimiento 2-4. Inicio de la independencia 3-4.				
Finger 4 at the 3rd fret. Movement 2-4. First independence exercises 3-4.				
TOQUEM JUNTOS			55	
TOCAMOS JUNTOS				
LET'S PLAY TOGETHER				

Treball de les notes agudes amb el 2 fixat. Ampliació del treball del 4. Recopilació dels avanços a la mà esquerra. Posicions.	43, 44, 45, 46	57	
Trabajo de las notas agudas con el 2 fijado. Ampliación del trabajo del 4. Recopilación de los avances en la mano izquierda. Posiciones.			
Playing high notes with finger 2 down. Further exercises with 4. Summary of left hand advances. Positions.			
Inici dels treballs amb el 4 fixat. Independència 4-3.	47, 48	59	
Inicio de los trabajos con el 4 fijado. Independencia 4-3.			
First exercises with finger 4 down. Independence 4-3.			
Ampliació dels treballs d'adaptació de la posició de la mà esquerra. La II posició. Treball d'1-2-4.	49	60	
Ampliación de los trabajos de adaptación de la posición de la mano izquierda. La II posición. Trabajo de 1-2-4.			
Further exercises for the adaptation of the left hand position. Position II. 1-2-4 exercises.			
TOQUEM JUNTOS TOCAMOS JUNTOS LET'S PLAY TOGETHER		62	
Notes simultànies amb el p.	50	64	
Notas simultáneas con el p.			
Simultaneous notes with p.			
Resum de tècniques de les dues mans.	51, 52	65	
Resumen de técnicas de ambas manos.			
Summary of techniques of both hands.			
La II posició. Ampliació de la independència 3-4. Treball d'1-3-4.	53	66	
La II posición. Ampliación de la independencia 3-4. Trabajo de 1-3-4.			
Position II. Further independence exercises 3-4. 1-3-4 Exercises.			
TOQUEM JUNTOS TOCAMOS JUNTOS LET'S PLAY TOGETHER		67	
Ampliació dels treballs amb el 4 fixat. Més obertura 3-4. Acords de tres notes p/i/m.	54	69	
Ampliación de los trabajos con el 4 fijado. Más apertura 3-4. Acordes de tres notas p/i/m.			
Further exercises with finger 4 down. More opening 3-4. Three-notes chords p/i/m.			
Ampliació dels treballs d'adaptació de la posició de la mà esquerra. La I posició, oberta.	55, 56, 57, 58	70	
Ampliación de los trabajos de adaptación de la posición de la mano izquierda. La I posición, abierta.			
Further exercises for the adaptation of the left-hand position. Position I, open.			
Treball d'i-m amb baixos simultanis, en II posició.	59, 60	73	
Trabajo de i-m con bajos simultáneos, en II posición.			
Exercises of i-m with simultaneous bass notes, in II position.			
Canvis de posició (I - II - I).	61, 62	75	
Cambios de posición (I - II - I).			
Position changes (I - II - I).			
Repàs. Desplaçaments per salt dels dits de la mà esquerra.	63	77	
Repaso. Desplazamientos por salto de los dedos de la mano izquierda.			
Review. Leaps with the fingers of the left hand.			

La mà esquerra.

Cada dit de la mà esquerra treballa al seu traste: l'1 al primer, el 2 al segon, el 3 al tercer i el 4 al quart. Com que el **mi** de la quarta corda és al segon traste l'has de fer amb el dit 2.

Prem la corda amb el dit corbat, sense tocar la corda de sota.

Quan hakis de fer el **re** aixeca el dit del **mi**, però no cal fer-ho gaire amunt, només el just per què pugui sonar.

La mano izquierda.

Cada dedo de la mano izquierda actúa en su traste: el 1 en el primero, el 2 en el segundo, el 3 en el tercero y el 4 en el cuarto. Al estar situado el **mi** de la cuarta cuerda en el segundo traste debes pisarlo con el dedo 2.

Pisa la cuerda con el dedo curvado, sin rozar la cuerda inferior.

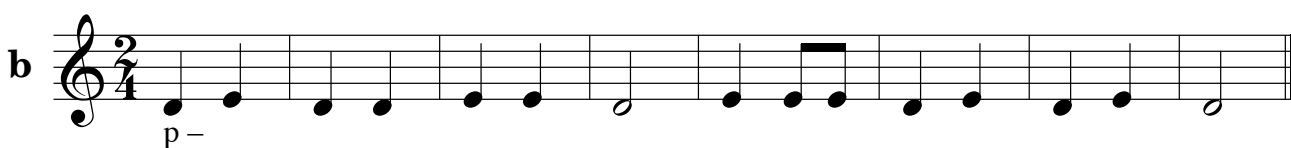
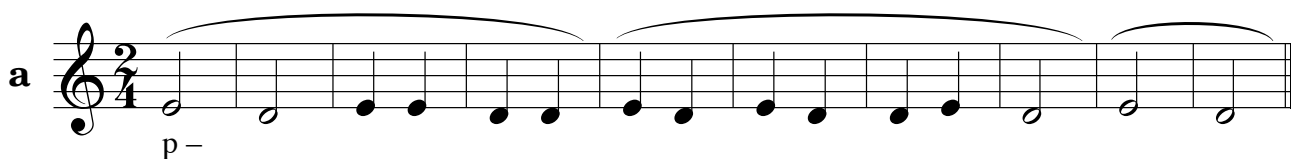
Cuando tengas que tocar el **re** levanta el dedo del **mi**, pero no es necesario levantarlo mucho, sólo lo necesario para que pueda sonar.

The Left Hand.

Every finger of the left hand works at its own fret: finger 1 at the first fret, finger 2 the second, finger 3 the third and finger 4 the fourth fret. E.g. the note **e** on the fourth string is at the second fret so you have to play **e** with finger 2.

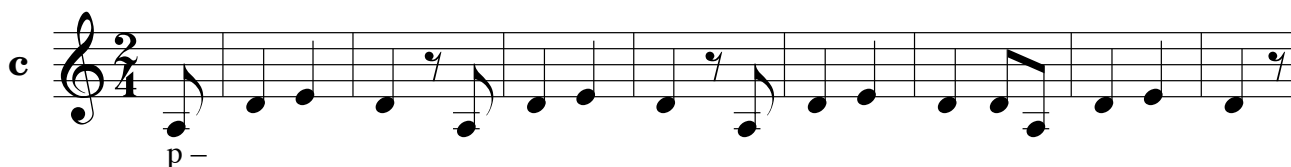
Bend your finger to press down the string, without touching the string below.

When you have to play the note **d** lift up the finger you used to play **e** but remember to only lift it up just far enough to make **d** sound.

Caram, d'on vens?

popular catalana/Catalan traditional

The broken line after number 2 means that you have to leave the finger 2 down on **e**.

Remember not to lift up **e** when you play **f**.

22

TOQUEM JUNTS

TOCAMOS JUNTOS

LET'S PLAY TOGETHER

Gavotte

Michael Praetorius (1571–1621)

The musical score for the Gavotte is written for two staves, labeled I and II. Both staves use a treble clef and a common time signature (C). The melody on staff I begins with a half note 'm' (middle C) and a quarter note 'i' (D4), followed by a series of eighth and sixteenth notes. The accompaniment on staff II consists of a steady eighth-note pattern. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Schiarazula marazula

Giorgio Mainiero (s.XVI/16th Century)

The musical score for Schiarazula marazula is written for three staves, labeled I, II, and III. All staves use a treble clef and a common time signature (C). Staff I contains the main melody, starting with a half note 'm' and a quarter note 'i'. Staff II provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. Staff III features a more complex accompaniment with many beamed sixteenth notes. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

A musical staff with a treble clef. Three notes are written on the staff, each enclosed in a box. The first note is on the first line and is labeled 'i'. The second note is on the second line and is labeled 'm'. The third note is on the fourth line and is labeled 'a'.

L'arc de Sant Martí / El arco iris / The Rainbow

musical score for "The Rose Tree" in 2/4 time, featuring a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The score consists of four staves. The first staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The melody is written in eighth notes, with lyrics "m i" above the first two notes. The second staff continues the melody with lyrics "p i p i m". The third staff continues the melody with lyrics "a i a i". The fourth staff concludes the melody with lyrics "m p i p i". The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like "p" (piano) and "rit." (ritardando).

